

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KAN / TÜRKİYE

(Başvuru no. 54898/11)

KARAR

STRAZBURG

2 Şubat 2016

İşbu karar nihai olup, bazı şekli değişikliklere tabi tutulabilir.

Kan / Türkiye davasında,

Başkan,

Ksenija Turković,

Yargıçlar,

Jon Fridrik Kjolbro,

Georges Ravarani

ve Bölüm Yazı İşleri Müdürü Abel Campos'un katılımıyla Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),
12 Ocak 2016 tarihinde yapılan kapalı müzakerelerin ardından,
Söz konusu tarihte aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Başvurunun temelinde, Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi kapsamında 20 Temmuz 2011 tarihinde Türk vatandaşı İbrahim Kan ("başvuran") tarafından Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Mahkemeye yapılan bir başvuru (no. 54898/11) yer almaktadır.

2. Başvuran, İstanbul Barosuna kayıtlı Avukat N. Karaman tarafından temsil edilmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet") kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Başvuru, 10 Ocak 2012 tarihinde Hükümet'e tebliğ edilmiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

4. Başvuran, 1974 doğumlu olup Bolu'da ikamet etmektedir. Söz konusu zamanda, başvuran askeri görevli olarak çalışmaktaydı.

6. Başvuranın amirleri, 18 Şubat 2011 ve 24 Şubat 2011 tarihlerinde, başvurunu, disiplin cezası olarak 8 gün idari kısıtlamaya ve 5 gün oda hapsine mahkûm etmişlerdir. Cezalar, 4 ve 9 Nisan 2011 (5 gün), 11 ve 14 Nisan 2011 (3 gün), 29 Nisan ve 4 Mayıs 2011 (5 gün) tarihleri arasında infaz edilmiştir.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK

6. İdari kısıtlamalara ilişkin ilgili iç hukuka, *Gül / Türkiye* (k.k.) (no. 74161/11, §§ 8-9, 10 Temmuz 2012), ve oda hapsine ilişkin olarak *Tengilimoğlu ve Diğerleri / Türkiye* (no. 26938/08, 41039/09, 66328/09 ve 66451/09, §§ 10-12, 5 Haziran 2012) kararlarından erişilebilir.

HUKUKSAL DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞMENİN 5 § 1 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

7. Sözleşme'nin 5 ve 6. maddelerine dayanarak, başvuran kendisine verilen disiplin cezalarının bağımsız ve tarafsız bir mahkemeden ziyade askeri üstleri tarafından verildiği konusunda şikâyetçi olmuştur.

8. Hükümet, söz konusu iddiaya itiraz etmiştir.

9. Mahkeme, şikâyeti Sözleşme'nin 5 § 1 maddesi uyarınca incelemenin uygun olacağı kanaatindedir.

A. Başvurana uygulanan idari kısıtlama hakkında

10. *Gül / Türkiye* (k.k.) (no. 74161/11, 10 Temmuz 2012) davasındaki kararında, Mahkeme, başvuranın amiri tarafından bir gün boyunca uygulanan idari kısıtlamanın Sözleşme'nin 5. maddesi uyarınca özgürlükten mahrumiyet teşkil etmeyeceğine karar vermiştir. Mahkeme'ye göre, bu tür bir cezaya çarptırılan askerler, mesai saatleri dışında askeri binalarda veya başka bir kamusal alanda kalma zorunlulukları bulunsa da, bu kişiler bir

yere kapatılmamakta ve görevlerini yapmaya devam etmektedirler; bu kişiler, askeri yaşamın olağan sistemi içinde kalmaya az çok devam etmektedirler (*Engel ve Diğerleri / Holanda*, 8 Haziran 1976, §§ 61 ve 62, A Serisi no. 22).

11. Mahkeme, mevcut davada yukarıda anılan karardaki değerlendirmelerinden ayrılmak için herhangi bir neden görmemektedir. Yukarıdaki bilgiler ışığında, Mahkeme, başvurana verilen 8 günlük idari kısıtlamanın Sözleşme'nin 5 § 1 maddesi uyarınca herhangi bir sorun oluşturmamaktadır.

12. Buna göre, başvurunun bu kısmı açıkça dayanaktan yoksundur ve Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4 maddesi uyarınca reddedilmelidir.

B. Başvurana verilen oda hapsi hakkında

13. Mahkeme, başvurunun bu kısmının Sözleşme'nin 35 § 3 (a) maddesi uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olmadığını belirtmektedir. Mahkeme, ayrıca, başvurunun bu kısmının herhangi bir gerekçeyle kabul edilemez olmadığına ve bu nedenle kabul edilebilir olarak nitelendirilmesine hükmetmiştir.

14. Mahkeme, ayrıca, *Tengilimoğlu ve Diğerleri / Türkiye* (no. 26938/08, 41039/09, 66328/09 ve 66451/09, §§ 33-39, 5 Haziran 2012) davasında mevcut davadakilere benzer şikâyetleri incelediğini ve yargı güvenceleri olmaksızın askeri üstler tarafından verilen disiplin yaptırımlarıyla özgürlükten mahrum bırakılmayı engellemeyen bir mekanizmanın Türk hukuk sistemine dâhil edilmemesinin Sözleşme'nin 5 § 1 maddesini ihlal ettiği sonucuna varmıştır.

15. Mahkeme, mevcut davada yukarıda anılan kararda varılan sonuçtan ayrılmak için herhangi bir neden olmadığı kanısındadır. Bu davada, Mahkeme, başvuranın oda hapsi cezalarını bir disiplin hücreinde geçirdiğini ve böylece Sözleşme'nin 5 § 1 maddesi uyarınca, özgürlüğünden mahrum kaldığını belirtmiştir. Mahkeme daha sonra, bunun gibi tutukluluk

kararlarının emir komuta zinciri içinde bulunan askeri üstleri tarafından verildiğini, bu kişilerin karar verme hususundaki yetkilerini bu hiyerarşik ilişkiden aldığını, ayrıca, bu hiyerarşik yapı içerisinde kendilerinin de bağımsızlıklarının bulunmadıklarını not etmiştir. Ayrıca, tutukluluğa ilişkin disiplin cezasını veren kişinin askeri olarak hiyerarşik üstüne yapılan itiraz başvurusu da Sözleşme'nin 5. maddesi uyarınca, yargı güvencesine dair teminatlarını sağlamamaktadır (yukarıda anılan, Tengilimoğlu, § 37).

16. Yukarıda verilen değerlendirmeler, Mahkeme'nin, başvuranın tutukluluğunun "yetkili bir mahkeme tarafından mahkûmiyetine karar verildikten sonra" gerçekleştirilen yasal bir tutukluluk niteliğinde olmadığı sonucuna varması için yeterlidir.

17. Bu nedenle, Sözleşme'nin 5 § 1 maddesi ihlal edilmiştir.

IV. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

A. Tazminat

18. Başvuran, manevi tazminat olarak 15.000 avro (on beş bin avro) talep etmiştir.

19. Hükümet, başvuranın talep ettiği miktara itiraz etmiştir.

20. Bulunan ihlalin mahiyeti dikkate alındığında ve hakkaniyet temelinde, Mahkeme, başvurana manevi tazminat olarak 5.000 avro (beş bin avro) ödenmesine karar vermiştir.

B. Gecikme faizi

5. Mahkeme, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı marjinal faiz oranına yüzde üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğu kanaatindedir.

İŞBU GEREKÇELERLE MAHKEME, OYBİRLİĞİYLE,

1. Oda hapsine ilişkin şikâyetleri kabul edilebilir olarak ve başvurunun geri kalanını kabul edilemez olarak *nitelendirir*;
2. Sözleşme'nin 5 § 1 maddesinin ihlal edildiğine *karar verir*;
3. (a) Davalı Devlet tarafından başvurana, manevi tazminat olarak üç ay içerisinde, yansıtılabilecek her türlü vergi hariç olmak üzere 5.000 avro (beş bin avro) ödenmesine:
(b) Yukarıda bahsi geçen üç aylık sürenin bittiği tarihten itibaren ödeme gününe kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı marjinal faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranda, yukarıda belirtilen miktarlara basit faiz uygulanmasına *karar verir*;
4. Başvuranın diğer adil tazmin taleplerinin reddedilmesine *karar verir*.

İşbu karar, Mahkeme İçtüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3 maddesi uyarınca, İngilizce olarak hazırlanmış ve 2 Şubat 2016 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Abel Campos

Ksenija Turkovic

Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Başkan